

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การประเมินโครงการการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองลำพูน ผู้ศึกษาได้ประยุกต์รูปแบบการประเมินแบบ CIPP MODEL มาใช้ในการประเมิน โดยมีวิธีดำเนินการในการประเมินโครงการ ศึกษากลไกกระบวนการในการบริหารจัดการโครงการ ศึกษาปัจจัยสนับสนุน ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขการจัดการขยะมูลฝอยในเทศบาลเมืองลำพูน ดังนี้

3.1 แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการประเมินโครงการการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ผู้ศึกษาใช้ทั้งแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ดังนี้

3.1.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ

ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลหลักจากชุมชน และกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่ให้สารสนเทศในการประเมินโครงการ

3.1.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการการจัดการขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นร่องรอยหลักฐานที่ให้สารสนเทศในการประเมินโครงการ

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยกลุ่มบุคคล 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลหลักจากชุมชน จำนวน 6 คน จากชุมชนขนาดใหญ่ กลาง และขนาดเล็ก ชุมชนละ 2 คน ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายและได้รับผลจากการดำเนินโครงการจำนวนรวมทั้งสิ้น 15,443 คน (ที่มา : งานทะเบียนราษฎร สำนักปลัดเทศบาลเทศบาลเมืองลำพูน เดือนสิงหาคม 2545) ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินโครงการ

2. กลุ่มผู้รับผิดชอบโครงการ ได้แก่ ผู้อำนวยการกองช่าง และผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม 2 ท่าน รวมทั้งเจ้าหน้าที่พนักงานเทศบาลเมืองลำพูนที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย จำนวน 16 คน ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกลไกกระบวนการในการบริหารจัดการโครงการ

ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร ในกลุ่มผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้ให้ข้อมูลหลักในชุมชน ส่วนในกลุ่มที่ 2 คือประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

การเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane รายละเอียดดังนี้

$$n = N / (1 + Ne^2)$$

เมื่อ

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากรที่จะทำการเก็บข้อมูล

e = ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง ซึ่งกำหนดไว้ที่ 0.05

เมื่อแทนสูตรจะได้

$$n = 15,443 / (1 + 15,443 (0.05)^2)$$

$$n = 389.9 \text{ หรือ } 390 \text{ คน}$$

กลุ่มตัวอย่างประชาชนตามจำนวนที่กำหนด ได้มาโดยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนที่มีที่พักอาศัยในเขตเทศบาลเมืองลำพูน มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป เก็บรวบรวมข้อมูลในย่านชุมชน เขตเทศบาลเมืองลำพูน ได้แก่ ย่านถนนอินทขยศ และถนนเจริญราษฎร์ ได้รับแบบสอบถามกลับคืน 350 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 89.74 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการ และการศึกษาถึงกลไก กระบวนการการบริหารจัดการ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ รวบรวมด้วยเครื่องมือ ดังนี้

3.2.1 แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินโครงการในด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ ได้แก่ ความจำเป็นของโครงการในการจัดการขยะมูลฝอยในเทศบาลเมืองลำพูน และความสอดคล้องของวัตถุประสงค์โครงการกับนโยบายในการจัดการขยะมูลฝอย

3.2.2 ผู้ให้ข้อมูลหลักจากชุมชน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับการประเมินโครงการในด้านสถานะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และความสำเร็จของโครงการ โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์ ดังนี้

- 1) ความจำเป็นของโครงการในการแก้ปัญหาขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลเมืองลำพูน
- 2) ทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณ เจ้าหน้าที่อบรม เจ้าหน้าที่ประสานงาน และเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินงานในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ มีความพอเพียงหรือไม่ อย่างไร
- 3) กระบวนการในการดำเนินงานโครงการ มีปัญหาอุปสรรคหรือไม่ อย่างไร ผลลัพธ์ความสำเร็จของการดำเนินโครงการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ได้ชี้แจงให้ประชาชนรับทราบหรือไม่ อย่างไร

3.2.3 กลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลำพูนเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามการประเมินโครงการในด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และความสำเร็จของโครงการ มีลักษณะแบบสอบถามแบบเลือกตอบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ การรับรู้ข่าวสาร และการได้เข้าร่วมในโครงการ
- ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการด้านปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลสำเร็จของโครงการ
- ตอนที่ 3 การจัดการขยะหรือของเหลือใช้ครัวเรือนของประชาชน
- ตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะในเขตเทศบาลเมืองลำพูน

3.2.4 ผู้อำนวยการกองช่าง และผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์ ดังนี้

- 1) การดำเนินโครงการมีวิธีการอย่างไร เป็นไปตามแผนที่กำหนดหรือไม่
- 2) กลไกและกระบวนการในการบริหารจัดการโครงการ ได้แก่ การวางแผน การประสานงาน การจัดบุคลากร การจัดการงบประมาณ การติดตามประเมินผล และการแก้ไขปัญหาอุปสรรค

3.2.5 เจ้าหน้าที่พนักงานเทศบาลเมืองลำพูน ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกลไกกระบวนการในการบริหารจัดการ เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่งและระยะเวลาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่
- ตอนที่ 2 กลไกและกระบวนการในการบริหารจัดการโครงการ ได้แก่ การวางแผน การประสานงาน การจัดบุคลากร การจัดการงบประมาณ การติดตามประเมินผล และการแก้ไขปัญหาอุปสรรค
- ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักในชุมชน ดำเนินการดังนี้
 - 1.1 นัดหมายสัมภาษณ์ตามวัน-เวลา ที่ผู้ให้ข้อมูลสะดวก
 - 1.2 ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยผู้ศึกษาเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชาชน ดำเนินการดังนี้
 - 2.1 เนื่องจากเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามสำหรับประชาชนมีจำนวนมาก จึงใช้ผู้ช่วยในการเก็บข้อมูล จำนวน 5 คน ดังนั้นผู้ศึกษาได้ประชุมชี้แจงให้ผู้ช่วยในการเก็บข้อมูลเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และทำความเข้าใจในข้อคำถามให้ชัดเจนและเข้าใจตรงกันก่อนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนาม
 - 2.2 ผู้ศึกษาและผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยใช้แบบสอบถามดังกล่าวกลุ่มตัวอย่างประชาชนในย่านชุมชน ได้แก่ ย่านถนนอินทวงยศ และถนนเจริญราษฎร์ โดยใช้เวลารวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 7 วัน
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการกองช่าง และผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาลเมืองลำพูน ดำเนินการดังนี้
 - 3.1 นัดหมายสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการกองช่าง และผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาลเมืองลำพูน ตามวัน-เวลา ที่ผู้ให้ข้อมูลสะดวก
 - 3.2 ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยผู้ศึกษาเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย ผู้ศึกษานำแบบสอบถามให้เจ้าหน้าที่ช่วยตอบแบบสอบถาม ณ เทศบาลเมืองลำพูน และรอเก็บแบบสอบถามคืนทันที

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล จากเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักจากชุมชน ผู้อำนวยการ กองช่าง และกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองลำพูน ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอด้วยวิธีการบรรยาย
2. การวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามเจ้าหน้าที่และประชาชนวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved